

Bryssel den 18.10.2017
COM(2017) 608 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
EUROPEISKA RÅDET OCH RÅDET**

Elfte rapporten om framsteg i riktning mot en effektiv och verklig säkerhetsunion

I. INLEDNING

Detta är den elfte månadsrapporten om framstegen med att skapa en effektiv och genuin säkerhetsunion, vilken omfattar utvecklingen på två huvudområden: kampen mot terrorism och organiserad brottslighet samt stöd till sådan verksamhet, och förstärkningen av vårt försvar mot och uppbyggnaden av motståndskraft mot dessa hot.

Kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker framhöll i sitt tal¹ om tillståndet i unionen, att unionen måste bli starkare i kampen mot terrorismen, med utgångspunkt i de faktiska framsteg som gjorts under de senaste tre åren. Såsom aviserat i avsiktsförklaringen² till Europaparlamentet och rådets ordförandeskap och i den åtföljande färdplanen för ett mer enat, starkt och demokratiskt EU lägger kommissionen i denna rapport fram ett **paket med åtgärder mot terrorism** som ska genomföras under de kommande sexton månaderna. Genom dessa åtgärder får medlemsstaterna hjälp att komma till rätta med allvarliga svagheter som blottats i samband med den senaste tidens terrorattacker och att göra verklig skillnad för att förbättra säkerheten. Detta kommer att bidra till färdigställandet av en säkerhetsunion, där terrorister inte längre kan utnyttja kryphål för att begå sina skändligheter. Utöver dessa praktiska åtgärder på kort sikt arbetar kommissionen med att inrätta en framtida europeisk underrättelseenhet, vilket tillkännagavs av ordförande Juncker som ett led i hans vision för EU fram till år 2025.

Antiterrorpaketet omfattar följande:

- Åtgärder för att stödja medlemsstaterna **med skyddet av offentliga platser** (kapitel II), tillsammans med en handlingsplan för att förbättra skyddet av offentliga platser och en handlingsplan för att förbättra beredskapen mot kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära risker.
- Åtgärder för att **stoppa tillgången till de medel som utnyttjas av terrorister** för förberedelse och genomförande av attacker med **farliga ämnen** eller till **terrorfinansiering** (kapitel III), tillsammans med en rekommendation om omedelbara insatser för att motverka missbruk av sprängämnesprekursorer samt åtgärder till stöd för brottsbekämpande och rättsliga myndigheter när de ställs inför **kryptering** i brottsutredningar.
- Vidareutvecklade insatser för att **motverka radikaliserings** (kapitel IV).
- Vidareutvecklade insatser för att stärka den **yttre dimensionen** av kampen mot terrorismen (kapitel V), bland annat förslag till beslut i rådet om ingående, på Europeiska unionens vägnar, av Europarådets konvention och tilläggsprotokollet om förebyggande av terrorism samt en rekommendation till rådet om att bemyndiga inledandet av förhandlingar om ett reviderat avtal om passageraravgifter med Kanada.

II. ÅTGÄRDER FÖR ATT ÖKA SKYDDET OCH MOTSTÅNDSKRAFTEN MOT TERRORISM

1. Förstärkt skydd av offentliga platser

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_sv.htm.

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/letter-of-intent-2017_sv.pdf.

I sin propaganda och sitt val av mål har terroristerna förflyttat sitt fokus till offentliga platser såsom gågator, turistanläggningar, transportknutpunkter, köpcentra, konsertlokaler och torg, vilket visas av attackerna i t.ex. Barcelona, Berlin, Bryssel, London, Manchester, Nice och Stockholm. Den gemensamma nämnaren för dessa s.k. ”mjuka mål” är deras öppna och offentliga karaktär samt den höga koncentrationen av människor, vilket gör dem reellt sårbara.

Vi kan göra mer för att minska dessa platsers sårbarhet, upptäcka hot på ett tidigare stadium och öka motståndskraften. Därför lägger kommissionen, genom en **handlingsplan till stöd för skyddet av offentliga platser**³, tillsammans med denna rapport fram åtgärder som syftar till att stödja medlemsstaterna på nationell, regional och lokal nivå i deras ansträngningar att stärka det fysiska skyddet mot terroristhot. Även om en ”nollrisk” aldrig kan uppnås, är syftet med handlingsplanen likväl att hjälpa medlemsstaterna att upptäcka hot, minska offentliga platsers sårbarhet, lindra konsekvenserna av en terrorattack och förbättra samarbetet.

Det stöd som EU kan bidra med till skyddet av offentliga platser är av två slag. För det första kan det främja **utbyte av bästa praxis över gränserna, bland annat genom finansiering**. Detta inbegriper exempelvis åtgärder för att främja och stödja utvecklingen av innovativa och diskreta barriärer för att göra städer säkra utan att ändra deras öppna karaktär (”skydd genom utformning”). Som ett led i sitt ekonomiska stöd till åtgärderna i handlingsplanen har kommissionen i dag inlett en ansökningsomgång genom fonden för inre säkerhet till ett totalt belopp på 18,5 miljoner euro. Denna kortfristiga finansiering kommer att kompletteras under 2018 med finansiering genom Innovativa åtgärder i städerna som ett inslag i Europeiska regionala utvecklingsfond, med säkerheten som huvudämne och ett bidrag som totalt uppgår till högst 100 miljoner euro. Ett offentligt samråd inleddes den 15 september 2017 för att samla in idéer från städerna om innovativa säkerhetslösningar. Detta kommer att hjälpa kommissionen i utformningen av kommande ansökningsomgångar på området.

För det andra kan EU främja **samarbete med ett brett spektrum av berörda parter**, vilket anses vara avgörande för att stärka skyddet av offentliga platser. Utbyte av erfarenheter och sammanslagningen av resurser bör struktureras bättre. Kommissionen kommer att inrätta ett forum för samarbete med privata aktörer, t.ex. butiksgallerior, konsertarrangörer, idrottsanläggningar, hotell och biluthyrningsfirmor. Detta kommer att bidra till en gemensam medvetenhet om aktuella risker och främja offentligprivata säkerhetspartnerskap för förbättrat skydd. Lokala och regionala myndigheter har en avgörande roll att spela när det gäller skyddet av offentliga platser, och de behöver associeras med motsvarande verksamhet på EU-nivå. Kommissionen kommer att öka dessa parter engagemang och inleda en dialog med både regionala och lokala myndigheter, som exempelvis borgmästarna i större städer, för att utbyta information och bästa praxis med avseende på skyddet av offentliga platser. Som en uppföljning av uttalandet från Europeiska rådets möte i Nice⁴ den 29 september 2017 kommer kommissionen i början av nästa år att tillsammans med regionkommittén anordna ett högnivåmöte med de borgmästare som undertecknat Niceförklaringen och andra berörda

³ COM(2017) 612 final (18.10.2017).

⁴ Niceförklaringen antogs vid ett möte mellan borgmästarna i Europa-Medelhavsområdet i Nice den 29 september 2017, vilket anordnas på initiativ av borgmästaren i Nice, och med deltagande av kommissionen, för att utbyta bästa praxis mellan städer samt de lokala och regionala nivåerna kring förebyggande av radikaliserings och skyddet av offentliga platser. <http://www.nice.fr/uploads/media/default/0001/15/TERRORISME%20EUROPE%20Déclaration%20-%20der%20version.pdf>.

företrädare för de lokala och regionala nivåerna i syfte att fortsätta utbytet av bästa praxis kring skyddet av offentliga platser.

Kommissionen kommer också att fortsätta sitt arbete med skyddet av **kritisk infrastruktur** och dess motståndskraft. Av den omfattande bedömningen av EU:s säkerhetspolitik⁵ framgår också behovet av att anpassa det europeiska programmet till skydd för skydd av kritisk infrastruktur⁶ mot framväxande hot. Kommissionen har inlett en utvärdering av direktivet⁷ om identifiering av, och klassificering som, europeisk kritisk infrastruktur. Utvärderingen kommer att beakta erfarenheterna och utvecklingen under de senaste åren, t.ex. antagandet av direktivet för nät- och informationssäkerhet⁸. Samtidigt har Europeiska programmet för skydd av kritisk infrastruktur stärkts genom en inriktning på nya utmaningar såsom interna hot och hybridhot samt genom en utvidgning av den externa aspekten av program genom samarbete med grannländerna i östra grannskapet och på västra Balkan.

Transportsektorn har under många år varit både målet för terroristhandlingar och ett sätt att utföra attacker (t.ex. flygplanskapningar och lastbilsramningar). Därför föreligger det ett behov av att bedöma till vilken grad **transportskyddsreglerna** tryggar säkerheten samtidigt som väl fungerande transportnät garanteras. Eftersom luftfartssektorn är betydligt bättre skyddad, har terrorattackerna börjat styras av läglighet med större fokus på offentliga platser. Bland dessa är **järnvägstransporter** ett högriskmål eftersom infrastrukturen till sin natur är öppen. För närvarande finns det ingen EU-lagstiftning som skyddar persontrafik på järnväg mot terrorism och grov brottslighet. Den 15 juni 2017 inledde kommissionen, tillsammans med medlemsstaterna, en gemensam riskbedömning för järnvägen och arbetar på ytterligare åtgärder för att förbättra passagerarnas järnvägssäkerhet. Kommissionen arbetar också med vägledande säkerhetsverktyg för den kommersiella **vägtransportsektorn** byggda på bästa praxis. Fokus kommer att ligga på förbättrad lastbilssäkerhet genom minimering av risken för obehöriga tillgrepp, t.ex. kapning eller stöld, av en lastbil för användning i en ramningsattack. Verktygen kommer att finnas tillgängliga i slutet av 2017 och omfattar vägledning för nationella vägtransporter. Kommissionen kommer också att fortsätta arbetet med att förbättra **sjöfartssäkerheten**, särskilt öka skyddet av infrastrukturen för sjötransporter, hamnar och hamnanläggningar, containerfartyg och passagerarfartyg som kryssningsfartyg och färjor.

2. *Bättre beredskap för kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära säkerhetsrisker*

Även om risken för attacker med kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära (nedan förkortat **CBRN**) ämnen i EU fortfarande är låg, växer det övergripande CBRN-hotet. Det finns tecken på att vissa brottslingar eller terrorgrupper har för avsikt att anskaffa CBRN-material samt kunskap och kapacitet att utnyttja dem för terrorändamål. I terrorpropagandan ges CBRN-attackernas potential en framträdande plats. Också i den övergripande

⁵ Se den nionde lägesrapporten i riktning mot en effektiv och verklig säkerhetsunion (COM(2017) 407 final, 26.7.2017) och det bifogade arbetsdokumentet från kommissionen (SWD(2017) 278 final).

⁶ Det europeiska programmet för skydd av kritisk infrastruktur (Epcip) som fastställer ramen för EU:s insatser för förbättrat skydd av kritisk infrastruktur i EU – i samtliga medlemsstater och inom alla berörda sektorer av den ekonomiska verksamheten. En viktig del av detta arbete är 2008 års direktiv om europeisk kritisk infrastruktur (direktiv 2008/114/EG av den 8.12.2008).

⁷ Direktiv 2008/114 (8.12.2008).

⁸ Direktiv 2016/1148 (6.7.2016).

bedömningen av EU:s säkerhetspolitik⁹ framhålls behovet av att förstärka beredskapen för sådana hot.

I syfte att få en bättre beredskap för CBRN-risker de kommande åren lägger kommissionen, tillsammans med denna rapport, fram en **handlingsplan för stärkt beredskap mot kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära risker**¹⁰. Den innehåller en rad åtgärder för att förbättra beredskapen, motståndskraften och samordningen på EU-nivå, till exempel genom att skapa en EU-rättsakt om ett nätverk för CBRN-säkerhet som samlar alla aktörer på CBRN-området. Nätverket kommer att stödjas bl.a. med ett kunskapsnav för CBRN-frågor vid Europeiskt centrum mot terrorism (ECTC) inom Europol. Det är också viktigt att utnyttja befintliga resurser på ett bättre sätt. Därför innehåller handlingsplanen ett förslag en förstärkning av beredskapen och insatserna avseende CBRN genom fotbildning och övningar med alla slags räddningstjänster (polis, civilskyddsmyndigheter och vård) samt – i förekommande fall – militära och privata partner. Den kan också kompletteras med befintliga instrument på EU-nivå, särskilt Unionens civilskyddsmekanism¹¹ och Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpningen. För att medlemsstaterna ska kunna erbjuda bättre stöd vid en stor CBRN-incident, bör de fortsatt stärka Europeiska solidaritetskårens insatskapacitet i nödsituationer. I det sammanhanget uppmuntras medlemsstaterna att fortsatt binda ny kapacitet till solidaritetskårens insatskapacitet.

I EU:s lagstiftning om **allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa**¹² föreskrivs beredskap, övervakning och samordning av insatser mot hälsorisker i hela EU. I det sammanhanget kommer EU:s system för tidig varning och reaktion att vara bättre sammankopplat med vissa andra av EU:s varningssystem för biologiska, kemiska, ekologiska och okända hot. Folkhälsoprogrammet finansierar även EU-omfattande beredskapsövningar inför och insatser i nödsituationer samt gemensamma åtgärder för att i enlighet med det internationella hälsoreglementet hjälpa medlemsstaterna att stärka laboratorierna, vaccinationsinsatserna och deras grundläggande kapacitet.

Alla initiativen kommer att stödjas genom riktade forskningsaktiviteter samt stöd och samarbete med berörda internationella partner.

III. INSATSER MOT MEDLEN TILL STÖD FÖR TERRORISM

1. *Terrorfinansiering: gränsöverskridande tillgång till finansiell information*

Information om misstänkta terroristers finansiella verksamhet kan ge viktiga ledtrådar i utredningar rörande terrorbekämpning. Genom sin tillförlitlighet och exakthet kan de finansiella uppgifterna (också uppgifter om finansiella transaktioner) bidra till att identifiera terrorister och upptäcka förbindelser med medbrottslingar, påvisa förekomsten av viss verksamhet, logistik och misstänkta förflyttning samt till att kartlägga terrornätverk. Tillgången till en snabb överblick över misstänkta och deras medbrottslingars finansiella verksamhet kan ge brottsbekämpande myndigheter information som är avgörande för att förhindra angrepp eller reagera i efterdyningarna av ett angrepp. Den ökande förekomsten av primitiva, småskaliga attacker innebär nya utmaningar. Indikatorerna på planering och dåd

⁹ Se den nionde lägesrapporten i riktning mot en effektiv och verklig säkerhetsunion (COM(2017) 407 final, 26.7.2017) och det bifogade arbetsdokumentet från kommissionen (SWD(2017) 278 final).

¹⁰ COM(2017) 610 final (18.10.2017).

¹¹ Beslut 1313/2013 (17.12.2013).

¹² Beslut 1082/2013/EU (22.10.2013),

kan vara svårare att upptäcka när de planeras med kort varsel. Finansiella transaktioner med anknytning till småskaliga planer förefaller kanske inte misstänkta, vilket gör att dessa uppgifter meddelas de behöriga myndigheterna först efter ett angrepp.

Såsom aviserades i 2016 års åtgärdsplan mot terrorfinansiering¹³ **analyserar kommissionen behovet av ytterligare åtgärder**, för att inom utredningar som rör terroristbekämpning underlätta tillgången till finansiell information i andra jurisdiktioner inom EU. I den tredje lägesrapporten i riktning mot en effektiv och verklig säkerhetsunion från december 2016¹⁴ presenterade kommissionen sin inledande analys och förklarade att den skulle fortsätta sin bedömning, med särskild hänsyn till eventuella effekter för de grundläggande rättigheterna, i synnerhet rätten till personuppgiftsskydd. Sedan dess har kommissionen samrått med berörda parter och analyserat de mekanismer genom vilka behöriga myndigheterna för närvarande får tillgång till relevant information, särskilt finansiella uppgifter som lagras i andra medlemsstater, hindren för att det ska kunna göras snabbt och effektivt, och möjliga åtgärder för att undanröja dessa hinder.

Utöver den fortlöpande utvärderingen fortsätter kommissionen att främja **utbyte av bästa praxis** med avseende på utredningstekniker och analyser av terroristers metoder för att skaffa och flytta pengar till terrorverksamhet, bland annat genom ekonomiskt stöd på grundval av en ansökningsomgång på 2,5 miljoner euro som inlets i dag.

I samband med detta undersöker kommissionen också hur **man kan förbättra samarbetet mellan finansunderrättelseenheter**¹⁵, som inrättats för att förebygga, upptäcka och effektivt bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. I en kartläggningsrapport från december 2016, utförd av finansunderrättelseenheterna, och i kommissionens relaterade arbetsdokument om förbättrat samarbetet mellan finansunderrättelseenheter¹⁶ betonas ett antal begränsningar i finansunderrättelseenheternas nationella befogenheter och beskrivs metoder för att lösa dessa frågor genom i) genomförande av det 4:e direktivet mot penningtvätt¹⁷, och ändringarna av detta¹⁸, som för närvarande håller på att förhandlas fram, ii) andra initiativ som genomförs av finansunderrättelseenheternas plattform för att förbättra det operativa samarbetet, särskilt genom vägledning, standardiseringsarbete och företagslösningar som ska genomföras inom FIU.Net. och iii) reglerande åtgärder för att hantera andra frågor som beror på finansunderrättelseenheters olika status och befogenheter, särskilt för att underlätta samordning och utbyte av information mellan finansunderrättelseenheter, och mellan finansunderrättelseenheter och brottsbekämpande myndigheter.

Arbete pågår också för att underlätta **tillgång till finansiella uppgifter inom en medlemsstat**. De föreslagna ändringarna av det **4:e direktivet mot penningtvätt**¹⁹ som nu är

¹³ COM(2016) 50 final (2.2.2016).

¹⁴ COM(2016) 831 final (21.12.2016).

¹⁵ Finansunderrättelseenheter har inrättats genom rådets beslut 2000/642/JHA (17.10.2000) och regleras vidare av direktiv 2015/849 (20.5.2015) om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism. De är operativt oberoende och självstyrande enheter med ansvar för att ta emot och analysera rapporter om misstänkta transaktioner och annan information som är relevant för penningtvätt, därmed associerade förbrott eller finansiering av terrorism från relevanta enheter och för att sprida resultaten av sina analyser och annan relevant information till de behöriga myndigheterna.

¹⁶ SWD(2017) 275 final (26.6.2017).

¹⁷ Direktiv 2015/849 (20.5.2015).

¹⁸ COM(2016) 450 final (5.7.2016).

¹⁹ COM(2016) 450 final (5.7.2016).

föremål för förhandlingar med medlagstiftarna skulle leda till inrättandet av centrala bankkontoregister eller datasöksystem i alla medlemsstater, tillgängliga för finansunderrättelseenheter och andra behöriga myndigheter med ansvar för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. När dessa register väl har upprättats i alla medlemsstater underlättas upptäckten av uppgifter. Med utgångspunkt i detta förbereder kommissionen ett initiativ **för att utöka brottsbekämpande myndigheters tillgång till sådana bankkontoregister**²⁰ för att öka de brottsbekämpande myndigheternas kapacitet att snabbare upptäcka förekomsten av ett konto.

Under samråden med berörda parter har också **hindren för erhållande av uppgifter om finansiella transaktioner i andra medlemsstater** diskuterats. Vid behov kan bankkontouppgifter utbytas mellan medlemsstaterna genom polisiära samarbetskanaler inom åtta timmar²¹. Tillgången till uppgifter om finansiella transaktioner som innehas av andra medlemsstater kan också underlättas genom finansunderrättelseenheter. När sådan information behövs som bevismaterial i brottmål, kan det bli nödvändigt att begära ut den genom ömsesidig rättslig hjälp. Den europeiska utredningsordern²² erbjuder nya möjligheter att få fram uppgifter om finansiella transaktioner på avsevärt snabbare väg än genom ömsesidig rättslig hjälp. Hitintills – några månader efter slutfadum för införlivandet – har endast 16 medlemsstater införlivat den europeiska utredningsordern och de återstående medlemsstaterna uppmanas att göra detta utan ytterligare dröjsmål. Slutligen kommer det nya lagstiftningsförslaget om elektronisk bevisning som är planerat till början av 2018 också att underlätta gränsöverskridande tillgång till sådana uppgifter.

Samråden med berörda parter antyder också att det föreligger **hinder för upptäckt av uppgifter om finansiella transaktioner i andra medlemsstater**. Som ett sätt att hantera detta kommer kommissionen, som en del av sin pågående bedömning, att utvärdera om det är nödvändigt, tekniskt genomförbart och proportionellt att koppla samman centrala register över bankkonton, med hänsyn till de befintliga och planerade instrumenten för att underlätta tillgången till uppgifter om finansiella transaktioner i andra medlemsstater.

Därför kommer kommissionen också **fortsättningsvis att samråda med alla berörda parter** för att fastställa om det är nödvändigt, tekniskt genomförbart och proportionellt med nya åtgärder på unionsnivå för att underlätta och påskynda gränsöverskridande tillgång till uppgifter om finansiella transaktioner, inklusive förfaranden för att säkerställa sekretessen. I november 2017 kommer kommissionen att arrangera ett möte på hög nivå med berörda parter, där pågående bedömningar om användningen av finansiell information i utredningar som rör terrorbekämpning kommer att tas upp. De centrala diskussionspunkterna kommer att omfatta följande:

- De främsta hindren för en effektiv och snabb tillgång till uppgifter om finansiella transaktioner i andra medlemsstater för utredningar som rör terrorbekämpning.

²⁰ <http://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/Ares-2017-3971182>.

²¹ I rådets rambeslut 2006/960/JHA ("det svenska initiativet") fastställs följande tidsfrister för brottsbekämpande myndigheter för att tillgodose utländska framställningar: åtta timmar i brådskande fall, om de begärda uppgifterna eller underrättelserna finns i en databas som den brottsbekämpande myndigheten har direkt tillgång till, och längre tidsfrister, om de begärda uppgifterna eller underrättelserna inte finns i en databas som är direkt tillgänglig.

²² Direktiv 2014/41 (3.4.2014).

- Nödvändighet, tekniska genomförbarhet och proportionalitet avseende eventuella ytterligare åtgärder för att underlätta gränsöverskridande snabb, effektiv och säker tillgång till uppgifter om finansiella transaktioner för utredningar som rör terrorbekämpning.

Kommissionen kommer att rapportera om resultatet av dessa diskussioner.

2. *Sprängämnen: ytterligare begränsning av tillgången till sprängämnesprekursorer*

Förordningen om sprängämnesprekursorer²³ begränsar allmänhetens tillgång till och användning av sju kemiska ämnen (de sprängämnesprekursorer med restriktioner som förtecknats i bilaga I till förordningen). I februari 2017 antog kommissionen en rapport om tillämpningen av förordningen i medlemsstaterna.²⁴ I rapporten drogs slutsatsen att tillämpningen av förordningen har bidragit till att minska tillgången på farliga sprängämnesprekursorer som kan missbrukas för att tillverka hemmagjorda sprängämnen. Medlemsstaterna har även rapporterat om exempel där tillämpningen av förordningen lett till att terrordåd kunnat identifieras i ett tidigt skede²⁵. För att säkerställa ett fullständigt genomförande av förordningen inledde kommissionen i maj respektive september 2016 överträdelseförfaranden mot ett antal medlemsstater för underlåtenhet att till fullo genomföra förordningen. I oktober 2017 var det bara två överträdelser som fortfarande pågick, nämligen mot Spanien och Rumänien.

Trots dessa gemensamma ansträngningar visar den senaste tidens terrort attacker och incidenter att **hotet från hemmagjorda sprängämnen** i Europa alltjämt är starkt. Dessa ämnen fortsätta att vara tillgängliga och används i syfte att tillverka hemgjorda sprängämnen. Det sprängämne som användes vid flest angrepp var triacetone triperoxide (TATP), ett hemgjort sprängämne som uppges vara det som många terrorister föredrar²⁶.

Med tanke på det nuvarande hotet från sprängämnesprekursorer är det nödvändigt att för bästa effekt omedelbart vidta åtgärder så att den nuvarande förordningen genomförs i alla medlemsstater. Därför presenterade kommissionen, tillsammans med denna rapport, en **rekommendation**²⁷ som ger vägledning om omedelbara åtgärder för att förhindra missbruk av sprängämnesprekursorer. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att till fullo genomföra rekommendationen, för att så långt möjligt begränsa terroristers tillgång till och användning av sprängämnesprekursorer och se till att kontrollerna av legitim användning, och åtgärder i fall av misstänkta transaktioner, förbättras. Kommissionen är beredd att bistå medlemsstaterna i detta.

Dessutom fördjupar kommissionen sin **översyn av förordningen om sprängämnesprekursorer** med en utvärdering som kommer att följas av en konsekvensbedömning under första halvåret 2018. Utvärderingen kommer att granska förordningens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet, samstämmighet och mervärde samt

²³ Förordning 98/2013 (15.1.2013).

²⁴ COM(2017) 103 final (28.2.2017).

²⁵ Den 23 juni 2017 meddelade det belgiska inrikesministeriet att det, under loppet av ett år, inkommit 30 rapporter om misstänkt försäljning. Mellan februari och juni 2017 tog Frankrike emot 11 rapporter, i de flesta fallen om väteperoxid.

²⁶ EU Terrorism Situation and Trend Report (TE-SAT) 2017: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report-te-sat-2017>.

²⁷ COM(2017) 6950 final (18.10.2017).

identifiera problem och hinder som kan komma att kräva ytterligare åtgärder. I konsekvensbedömningen undersöks olika politiska alternativ för att hantera eventuella fastställda problem och hinder.

3. *Kryptering: till stöd för brottsbekämpande myndigheter i brottsutredningar*

Användningen av kryptering är avgörande för att säkerställa både it-säkerhet och skydd av personuppgifter. EU noterar särskilt krypteringens roll för att säkerställa lämplig säkerhet vid behandlingen av personuppgifter²⁸. Samtidigt ställs brottsbekämpande och rättsliga myndigheter i samband med brottsutredningar i allt högre grad inför problem eftersom brottslingar utnyttjar kryptering. Detta påverkar de brottsbekämpande och rättsliga myndigheternas möjlighet att få tillgång till den information som behövs som bevisning i brottsutredningar och att åtala och få brottslingar dömda. Brottslingars användning av kryptering och dess inverkan på brottsutredningar förväntas fortsatt öka under de kommande åren.

På uppmaning av rådet (rättsliga och inrikes frågor) i december 2016 har kommissionen **med berörda parter diskuterat vilken roll kryptering spelar i brottsutredningar**, för att hantera både tekniska och rättsliga aspekter. I diskussionen deltog experter från Europol, Eurojust och det europeiska rättsliga nätverket mot it-brottslighet (EJCN), Europeiska unionens byrå för nät- och informationssäkerhet (Enisa), Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA) samt medlemsstaternas brottsbekämpande organ, branschföreträdare och civilsamhällets organisationer. Framsteg har regelbundet rapporteras i rådets arbetsgrupp, och den 18 september 2017 arrangerades ett arbetsseminarium med medlemsstaterna. Flera rundabordskonferenser med branschen och organisationer i civilsamhället anordnades under hela processen.

Efter dessa diskussioner med medlemsstater och berörda parter, och på grundval av deras synpunkter, drar kommissionen slutsatsen att följande **åtgärder bör vidtas till stöd för brottsbekämpande och rättsliga myndigheter** när dessa i samband med brottsutredningar stöter på brottslingars användning av kryptering. Detta omfattar a) rättsliga åtgärder för att underlätta tillgång till krypterade uppgifter samt b) tekniska åtgärder för att förstärka dekrypteringskapaciteten. Kommissionen fortsätter att övervaka utvecklingen i detta avseende.

a) Rättslig ram för gränsöverskridande tillgång till elektroniska bevis

De brottsbekämpande myndigheterna ställs ofta inför problemet med tillgång till bevisning som finns i ett annat land. Pågående lagstiftningsinitiativ på EU-nivå kan stötta brottsbekämpande och rättsliga myndigheter så att de får tillgång till nödvändig, men eventuellt krypterad information, som finns i en annan medlemsstat. En effektiv utredning och lagföring av brott behöver en ändamålsenlig ram. I detta syfte kommer kommissionen att i början av 2018 lägga fram förslag för att underlätta **gränsöverskridande tillgång till elektroniska bevis**. Parallellt vidtar kommissionen ett antal praktiska åtgärder²⁹ för att förbättra gränsöverskridande tillgång till elektroniska bevis i samband med brottsutredningar, däribland finansiering för utbildning om gränsöverskridande samarbete, utveckling av en

²⁸ Artikel 32 i förordning 2016/679 (27.4.2017).

²⁹ Se åttonde lägesrapporten i riktning mot en effektiv och verklig säkerhetsunion (COM(2017) 354 final, 29.6.2017).

elektronisk plattform för informationsutbyte inom EU och standardisering av formerna för det rättsligt samarbete mellan EU-länder.

b) Tekniska åtgärder

Beroende på hur kryptering används av brottslingar kan brottsbekämpande och rättsliga myndigheter återskapa delar av informationen. Ett antal medlemsstater har inrättat nationella organ med expertkunskap om problemet med kryptering i samband med brottsutredningar. De flesta medlemsstater har inte tillgång till expertis och tekniska resurser på rätt nivå. Detta innebär problem för brottsbekämpande och rättsliga myndigheters möjlighet att få åtkomst till krypterade uppgifter i brottsutredningar. Det är därför kommissionen föreslår en **rad åtgärder för att stödja medlemsstaternas myndigheter**, utan att förbjuda, begränsa eller försvaga kryptering.

För det första kommer kommissionen att stödja **Europol** i arbetet med att ytterligare utveckla sina dekrypteringskapacitet. För detta ändamål föreslog kommissionen i samband med utarbetandet av EU:s budget för 2018 totalt 86 nya säkerhetsrelaterade tjänster till Europol (19 fler än i 2017 års budget), i synnerhet för att förstärka Europols europeiska centrum mot it-brottslighet (EC3). Behovet av ytterligare resurser kommer att bedömas och kommissionen rapporterar i nästa lägesrapport om säkerhetsunionen om vilka medel som frigjorts i detta syfte. Framtida teknologisk utveckling bör beaktas på grundval av forskning och utveckling inom Horisont 2020-programmet och andra EU-finansierade program. Åtgärder som skulle kunna försvaga kryptering, eller få konsekvenser för ett större eller okänt antal personer, kommer inte att beaktas.

För det andra bör ett **nätverk av experter** inrättas till stöd för brottsbekämpande och rättsliga myndigheter på nationell nivå. Resurser och sakkunskap på nationell nivå skulle kunna delas på ett bättre sätt, utan att nationella alternativ därför byts ut. Medlemsstaterna uppmanas att använda finansiering inom de nationella program som omfattas av programmen för fonden för inre säkerhet (polisen ISF-P) för att inrätta, utvidga eller utveckla nationella kontaktpunkter för expertis. På europeisk nivå kommer kommissionen att hjälpa Europol att tillhandahålla samordnade nätverksfunktioner för att underlätta samarbete mellan de nationella kontaktpunkterna för expertis.

För det tredje bör medlemsstaternas myndigheter ha en **uppsättning alternativa utredningsmetoder** till sitt förfogande, för att främja utarbetande och vidtagande av åtgärder för att få tillgång till information som krypterats av brottslingar men som behövs i utredningen. Nätverket av kontaktpunkter för expertis bör bidra till att utveckla verktygen, och Europeiskt centrum mot it-brottslighet (EC3) vid Europol är bäst lämpat att upprätta och föra ett register över sådana metoder och verktyg. Åtgärder som skulle kunna försvaga kryptering, eller få konsekvenser för ett större eller okänt antal personer, kommer inte att beaktas.

För det fjärde bör uppmärksamheten riktas mot **tjänsteleverantörers och andra branschpartners viktiga roll** i tillhandahållandet av lösningar med stark kryptering. Med tanke på kommissionens åtagande om stark kryptering skulle ett bättre och mer strukturerat samarbete mellan myndigheter, tjänsteleverantörer och andra branschpartner främja en bättre förståelse för de befintliga och framväxande utmaningarna de olika sidorna de olika sidorna. Kommissionen kommer att stödja strukturerade dialoger med tjänsteleverantörer och andra

företag inom ramen för EU:s internetforum och nätverket av kontaktpunkter för expertis, samt i tillämpliga fall med deltagande av det civila samhället.

För det femte bör **utbildningsprogram** för brottsbekämpande och rättsliga myndigheter användas så att ansvariga tjänstemän på ett bättre sätt kan erhållas nödvändig information som krypterats av brottslingar. För att stödja utvecklingen av utbildningsprogram, avser kommissionen att tillhandahålla finansiering på 500 000 euro inom ramen för det årliga arbetsprogrammet 2018 för fonden för inre säkerhet för polisen. Det kunnande som finns inom europeiska utbildningsgruppen (ECTG) för it-brottslighet kommer i tillämpliga fall att beaktas. Kommissionen kommer också att stödja utbildning av personal från Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol), och medlemsstaterna uppmanas att utnyttja de medel som finns tillgängliga inom ramen för de nationella programmen för fonden för inre säkerhet för polisen.

För det sjätte finns ett behov av **fortlöpande bedömning av tekniska och rättsliga aspekter** av kryptering i brottsutredningar, med tanke på krypteringsteknikens ständiga utveckling, brottslingars ökande användning av den och effekten på brottsutredningar. Kommissionen kommer att fortsätta detta viktiga arbete. Den kommer också att stödja framtagandet av en funktion i samarbete med Europeiskt centrum mot it-brottslighet (EC3) vid Europol, det europeiska rättsliga nätverket mot it-brottslighet (EJCN) och Eurojust.

IV. Motverkande av radikaliserings

1. Högnivågruppen av experter på radikaliserings

Den senaste tidens attacker, framför allt av terrorister som agerar på egen hand, och den hastighet med vilken vissa av dem radikaliserats har tjänat som en skarp påminnelse om vikten av att förebygga och motverka radikaliserings. Kommissionen har inrättat en **högnivågrupp med experter på radikaliserings** för att intensifiera insatserna för att förebygga och motverka radikaliserings och för att förbättra samordning och samarbete mellan alla berörda aktörer på grundval av vad som hittills uppnåtts³⁰. Gruppen har till uppgift att fastställa rekommendationer för det framtida arbetet på detta område och lägga fram en första delrapport i år. I december 2017 kommer kommissionen att rapportera till rådet (rättsliga och inrikes frågor) om vilka framsteg som gjorts. Gruppen kommer också att ta itu med de nödvändiga ramvillkoren för att stärka kapaciteten och kunskapen i fråga om avradikaliserings, inbegripet det eventuella behovet av ytterligare samarbetsstrukturer på EU-nivå. I detta avseende har vissa medlemsstater efterlyst ett EU-centrum för förebyggande av radikaliserings, och gruppen kommer att undersöka behovet och mervärdet av en sådan struktur.

Bland de viktigaste frågorna som kommer att diskuteras av gruppen är **radikaliserings i fångelser**. Fokus ligger för närvarande på medlemsstaternas genomförande av rådets (rättsliga och inrikes frågor) slutsatser om att förstärka de straffrättsliga åtgärderna mot radikaliserings den 20 november 2015³¹. Den 27 februari 2018 kommer kommissionen att anordna en konferens för berörda parter om de straffrättsliga åtgärderna mot radikaliserings för att sprida resultaten av pågående projekt.

³⁰ Se åttonde lägesrapporten i riktning mot en effektiv och verklig säkerhetsunion (COM(2017) 354 final, 29.7.2017).

³¹ Slutsatser från Europeiska unionens råd och medlemsstaterna, församlade i rådet, om förstärkning av de straffrättsliga åtgärderna mot radikaliserings som leder till terrorism och våldsam extremism av den 20 november 2015 (14419/15).

Kommissionen kommer att beakta slutsatserna och rekommendationerna från gruppen i arbetsplanen för befintliga initiativ (särskilt inom kompetenscentrum för nätverket för kunskaps-spridning om radikaliserings) liksom i sin användning av och fokus på sina finansieringsinstrument (däribland fonden för inre säkerhet, men även andra fonder, såsom Erasmus+, programmet Rättsliga frågor eller Europeiska socialfonden).

2. *Motverkande av radikaliserings*

Terrorister fortsätter att använda internet för att radikalisera, rekrytera, förbereda och anstifta attacker samt för att glorifiera sina skändligheter. Europeiska rådet³², G7³³ och G20³⁴ krävde nyligen ytterligare åtgärder för att hantera denna globala utmaning och erinrade om industrins ansvar i detta avseende.

I juli 2017 offentliggjorde EU:s Internetforum **en handlingsplan för att bekämpa terroristinnehåll på nätet**, med en uppmaning att vidta beslutsamma åtgärder, göra ekonomiska satsningar och utveckla nödvändiga tekniska verktyg för att snabbt upptäcka och avlägsna skadligt material. I och med handlingsplanen efterlyses omedelbara framsteg på en rad områden³⁵ och inrättas ett system för regelbunden rapportering av åtgärder och utvärdering av resultat.

Den 29 september 2017 stod kommissionen värd för ett möte mellan högre tjänstemän vid EU:s internetforum för att bedöma **genomförandet av handlingsplanen för att bekämpa terroristinnehåll på nätet**. Vad gäller automatiserad upptäckt, går fler företag i denna riktning vilket gör att de kan placera ut teknisk expertis som för att identifiera terroristinnehåll där det laddas upp. Vissa företag uppgav att 75 % av innehållet nu upptäcks automatiskt och överlämnas till mänskliga granskare för det slutliga beslutet om borttagande, medan andra företag spårar 95 % av innehållet med hjälp av verktyg för spårning av innehållets ägare. Samtidigt som detta är konkreta framsteg, har kommissionen uppmanat alla företag att öka användningen av dessa verktyg för att säkerställa snabbare upptäckt, förkorta tiden den tid som terrorinnehåll ligger kvar på nätet samt påskynda och effektivisera avlägsnandet av terrorpropaganda. Kommissionen har även uppmanat företagen att utöka sina ”databaser över hashtaggar”, för att säkerställa att det avlägsnade terrorinnehållet inte laddas upp på andra plattformar, och därigenom motverka spridning av innehåll som rör terrorism via olika plattformar. Detta verktyg bör utvidgas i fråga om vilket innehåll det omfattar – utöver filmer och bilder som för närvarande omfattas – och i fråga om deltagande företag.

Kommissionen fortsätter också att stödja civilsamhällets organisationer för att sprida positiva **motbudskap** på nätet. Den 6 oktober 2017 inledde kommissionen en ansökningsomgång för att finansiera 6 miljoner euro till konsortier från aktörer i det civila samhället som utarbetar och genomföra sådana kampanjer.

Framöver kommer Europeiska kommissionen den 6 december 2017 att sammankalla **EU:s internetforum på ministernivå**, med deltagande av företrädare på hög nivå för att bedöma genomförandet och bana väg för framtida åtgärder.

³² http://www.consilium.europa.eu/sv/meetings/european-council/2017/06/22-23-euco-conclusions_pdf/.

³³ <http://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2017/05/26-statement-fight-against-terrorism/>.

³⁴ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/07/07-g20-counter-terrorism/>.

³⁵ COM(2017) 407 final (26.7.2017).

De åtgärder som vidtagits mot terrorism på nätet inom ramen för EU:s internetforum bör ses i det större sammanhanget att komma åt olagligt innehåll på internet. Dessa åtgärder förstärktes genom ett meddelande som kommissionen antog den 28 september 2017 om **riktlinjer och principer för onlineplattformar** att intensifiera kampen mot olagligt innehåll på nätet³⁶ i samarbete med nationella myndigheter, medlemsstaterna och andra berörda parter. Meddelandet syftar till att underlätta och intensifiera genomförandet av god praxis för att förebygga, upptäcka och blockera tillgång till olagligt innehåll för att säkerställa ett effektivt avlägsnande av olagligt innehåll, öka öppenheten och skydda de grundläggande rättigheterna. Det syftar också till att klargöra plattformarnas ansvar när de vidtar föregripande åtgärder för att upptäcka, ta bort eller blockera olagligt innehåll. Kommissionen förväntar sig att onlineplattformarna vidtar snabba åtgärder under de kommande månaderna, bland annat inom ramen för relevanta dialoger såsom EU:s internetforum för terrorism och olaglig hatpropaganda.

Samtidigt kommer kommissionen att övervaka genomförandet och bedöma om det krävs ytterligare åtgärder för att säkerställa snabb och föregripande upptäckt samt radering av olagligt innehåll på internet, också genom eventuella rättsliga åtgärder som kan komplettera det befintliga regelverket. Arbetet kommer att slutföras senast i maj 2018.

Ur ett lagstiftningsperspektiv innebär kommissionens förslag³⁷ till **översyn av direktivet om audiovisuella medietjänster**, som lades fram i maj 2016, en förstärkning av kampen mot hatpropagandan. Syftet är att anpassa direktivet till rambeslutet om bekämpande av vissa former av och uttryck för rasism och främlingsfientlighet³⁸ samt stadgan om de grundläggande rättigheterna. Där föreskrivs även en skyldighet för medlemsstaterna att säkerställa att videodelningsplattformar vidtar lämpliga åtgärder för att skydda alla medborgare från uppmaningar till våld eller hat. Dessa åtgärder består t.ex. av flaggnings- och rapporteringsmekanismer.

V. DEN YTTRE DIMENSIONEN AV KAMPEN MOT TERRORISMEN

1. EU:s yttre åtgärder i kampen mot terrorismen

EU:s externa åtgärder i kampen mot terrorismen bidrar till det prioriterade målet att stärka EU:s inre säkerhet. Därför bör den strategiska och politiska övergången mellan EU:s inre och yttre säkerhet stärkas ytterligare, för att generellt effektivisera terrorbekämpningsåtgärderna över hela linjen.

Kommissionen stöder ett brett spektrum av externa åtgärder för att stärka säkerheten, med finansiering av mer än 2,3 miljarder euro till över 600 projekt som börjar löpa från och med den 1 januari 2017. Ett antal åtgärder är antingen säkerhetsinriktade (dvs. särskilda åtgärder i frågor som bekämpning av terrorfinansiering, bekämpning av radikaliserings, gränser och fångelser) eller säkerhetsrelaterade (dvs. program för bearbetning av de bakomliggande orsakerna till osäkerhet och missnöje genom att bidra till förbättrad utbildning, tillgång till naturresurser och energi, styrelseformer och säkerhetssektorn, stöd till det civila samhället).

³⁶ Meddelande om åtgärder för att hantera olagligt innehåll på internet, ”Mot ett utökat ansvar för onlineplattformar” (COM(2017) 555 final, 28.9.2017).

³⁷ COM(2016) 287 final (25.5.2016).

³⁸ Rådets rambeslut 2008/913/RIF (28.11.2008).

Rådet (utrikes frågor) förnyade den 19 juni 2017 den strategiska inriktningen på dessa områden genom att anta omfattande **slutsatser om EU:s externa åtgärder mot terrorism**³⁹. Den höga representanten och kommissionen kommer när så krävs att arbeta gemensamt för ett framgångsrikt genomförande av dessa slutsatser. För att säkerställa ett snabbt och fullständigt genomförande av slutsatserna och rapportering till rådet senast i juni 2018, har en gemensam samordning mellan Europeiska utrikestjänsten och Europeiska kommissionen inrättats. Följande åtgärder kommer att prioriteras:

- **Att stärka nätverket av experter på terrorbekämpning inom EU-delegationerna:** Experter på terrorbekämpning bör i högre grad involveras i programplaneringen av EU:s stöd och den lokala samordningen av medlemsstaternas enskilda terrorbekämpningssamarbete med våra partner. För att denna utökade roll ska kunna främjas, kommer utbildningen före och under utplaceringen av dessa experter att intensifieras. Deras uppdrag kommer att fokuseras ytterligare med särskilda uppdragsbeskrivningar och deras koppling till EU:s organ för rättsliga och inrikes frågor kommer att bli mer stabil. För att kunna täcka alla högprioriterade områden, kommer nätverket av experter på terrorbekämpning⁴⁰ att utvidgas till Afrikas horn, Centralasien och Sydostasien.
- **Förbättrat samarbete mellan den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikens uppdrag och insatser och EU:s organ för rättsliga och inrikes frågor** när det gäller insamling, analys och utbyte av information, samt ytterligare utforskning av hur man kan stärka kopplingarna mellan militära och brottsbekämpande aktörer för att bekämpa terrorismen. För att förbättra data- och informationsutbytet mellan den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikerna och politiken för rättsliga och inrikes frågor kommer det att vara viktigt att främja en översyn av delar av det nuvarande regelverket och att införa brottsinformationsceller i samband med vissa uppdrag och insatser som rör den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikerna. Det blir viktigt att ytterligare underlätta och förbättra förbindelserna med EU:s organ för rättsliga och inrikes frågor i prioriterade tredjeländer, också när det är möjligt att förbättra informationsutbytet mellan aktörer inom och utanför EU.
- **Att stärka det internationella samarbetet i kampen mot terrorism och förebyggande och motverkande av våldsam extremism** med partnerländer på västra Balkan, i Mellanöstern, Nordafrika, Turkiet, Golfstaterna, Sahel och på Afrikas horn, med viktiga strategiska partner, såsom Förenta staterna, Kanada och Australien, och med viktiga regionala och multilaterala partner som FN, Nato, Globalt forum för terrorbekämpning, arbetsgruppen för finansiella åtgärder, Afrikanska unionen, Sydostasiatiska nationernas förbund, Golfstaternas samarbetsråd och Arabförbundet.

2. *Europarådets konvention om förebyggande av terrorism*

För att stärka det internationella samarbetet på området terrorismbekämpning lägger kommissionen, vid sidan av denna rapport, fram **förslag**⁴¹ **till beslut i rådet om ingående av**

³⁹ [http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf\(4\)/](http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf(4)/).

⁴⁰ Hittills har EU skickat experter på terrorbekämpning till sina delegationer i: Algeriet, Bosnien och Hercegovina (med regionala mandat för västra Balkan), Irak, Jordanien, Libanon, Libyen (stationerade i Tunis), Marocko, Nigeria, Pakistan, Saudiarabien, Tchad (Sahel), Tunisien och Turkiet.

⁴¹ COM(2017) 606 final (18.10.2017) and COM(2017) 607 final (18.10.2017).

Europarådets konvention om förebyggande av terrorism och dess tilläggsprotokoll. Konventionen⁴², som antogs av Europarådet den 16 maj 2005, gäller kriminalisering av terrorbrott och terrorrelaterad verksamhet, internationellt samarbete i fråga om sådana brott och skydd, ersättning och stöd till terroroffer. Konventionen trädde i kraft den 1 juni 2007. Alla EU:s medlemsstater har undertecknat konventionen och 23 medlemsstater har ratificerat det. Syftet med tilläggsprotokollet⁴³, som antogs av Europarådet den 18 maj 2015, är att komplettera konventionen med ett antal bestämmelser i syfte att genomföra de straffrättsliga aspekterna i FN:s säkerhetsråds resolution 2178(2014)⁴⁴ om hot mot internationell fred och säkerhet till följd av terrorhandlingar⁴⁵. Tilläggsprotokollet innebär ett svar på denna resolution genom att det främjar en gemensam syn och reaktion på brott med anknytning till utländska terroriststridande. Tilläggsprotokollet trädde i kraft den 1 juli 2017.

EU undertecknade konventionen och tilläggsprotokollet den 22 oktober 2015. Eftersom EU har antagit en omfattande uppsättning rättsliga instrument för terrorbekämpning,⁴⁵ är EU nu redo att fullfölja sitt åtagande att bli part i konventionen och dess tilläggsprotokoll.

3. *Mot ett reviderat avtal om passageraruppgifter med Kanada*

I sitt yttrande av den 26 juli 2017⁴⁶ förklarade EU-domstolen att avtalet mellan Kanada och EU om överföring och användning av passageraruppgifter (PNR-uppgifter), som undertecknades den 25 juni 2014, inte kunde slutföras i sin nuvarande form eftersom flera av bestämmelserna är oförenliga med de grundläggande rättigheter som erkänts av Europeiska unionen, särskilt rätten till personuppgiftsskydd och respekt för privatlivet. Kommissionen överlägger nu med Kanada, bland annat med anledning av det kommande mötet mellan G7-gruppens inrikesministrar i Ischia den 19–20 oktober 2017, för att förbereda de kommande förhandlingarna om att ändra avtalstexten. Därför har kommissionen, vid sidan av denna rapport, lagt fram **en rekommendation⁴⁷ till rådet om att bemyndiga inledandet av förhandlingar om ett reviderat avtal** i linje med alla de krav som anges i domstolens yttrande. Rådet uppmanas att snabbt godkänna inledandet av sådana förhandlingar. Eftersom användningen av PNR-uppgifter är ett viktigt verktyg för att bekämpa terrorism och grov gränsöverskridande brottslighet, kommer kommissionen att vidta de åtgärder som krävs för att se till att överföring av PNR-uppgifter till Kanada kan fortsätta med full respekt för de grundläggande rättigheterna i enlighet med domstolens yttrande.

I detta sammanhang vill kommissionen understryka sitt fortsatta stöd till medlemsstaterna vid genomförandet av EU:s direktiv om passageraruppgifter⁴⁸. Medlemsstaternas skyldigheter till följd av detta direktiv påverkas inte av domstolens yttrande.

4. *Stärka Europol:s samarbete med tredjeländer*

Samarbetet med tredjeländer är mycket viktigt i kampen mot terrorism och organiserad brottslighet, vilket även betonades i rådets (utrikes frågor) slutsatser i juni 2017 om EU:s

⁴² <https://rm.coe.int/168008371c>.

⁴³ <https://rm.coe.int/168047c5ea>.

⁴⁴ http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/2015/SCR%202178_2014_EN.pdf.

⁴⁵ Direktiv 2017/541 (15.3.2017).

⁴⁶ Domstolens yttrande 1/15 (26.7.2017).

⁴⁷ COM(2017) 605 final (18.10.2017).

⁴⁸ Direktiv 2016/681 (27.4.2016).

externa åtgärder mot terrorism⁴⁹ och EU:s regionala strategier⁵⁰. Innan den nya Europolförordningen⁵¹ trädde i kraft den 1 maj 2017 hade Europol enligt den tidigare rättsliga grunden⁵² ingått avtal med ett antal tredjeländer för att säkra en samarbetsram för utbyte av strategisk och teknisk information. Vissa av dessa avtal inbegriper möjligheten att utbyta personuppgifter⁵³. Dessa avtal är fortfarande i kraft.

Sedan den 1 maj 2017 fastställer den nya **Europolförordningen** reglerna för Europols yttre förbindelser med tredjeländer, i synnerhet villkoren för utbytet av personuppgifter med unionsorgan, tredjeländer och internationella organisationer. I enlighet med fördraget och förordningen ansvarar kommissionen, på unionens vägnar, för förhandlingar om internationella avtal med tredjeländer om utbyte av personuppgifter med Europol⁵⁴. I den mån det krävs för att Europol ska kunna utföra sina uppgifter, får organisationen upprätta och upprätthålla samarbetsförbindelser med utomstående partner, genom samarbetsavtal och administrativa arrangemang som medger utbyte av personuppgifter.

Mot bakgrund av unionens operativa behov när det gäller säkerhetssamarbete med tredjeländer och i linje med Europolförordningen **kommer kommissionen att lägga fram rekommendationer till rådet före årets slut** om att bemyndiga inledandet av förhandlingar om ett avtal mellan EU och Algeriet, Egypten, Israel, Jordanien, Libanon, Marocko, Tunisien och Turkiet för att tillhandahålla en rättslig grund för överföringen av personuppgifter mellan Europol och dessa tredjeländer⁵⁵. Sådana avtal kommer att ytterligare stärka Europols kapacitet att samarbeta med dessa tredjeländer för att förebygga och bekämpa brottslighet som omfattas av Europols mål.

VI. SLUTSATS

Denna rapport omfattar ett åtgärds paket mot terrorism som ytterligare kommer att stödja medlemsstaterna i deras insatser för att bemöta aktuella säkerhetshot. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna och rådet att snarast möjligt genomföra dessa åtgärder. Kommissionen kommer att hålla Europaparlamentet och rådet underrättade om de framsteg som görs.

⁴⁹ [http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf\(4\)/](http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf(4)/).

⁵⁰ Detta inbegriper den reviderade europeiska grannskapspolitiken (JOIN(2015) 50 final, 18.11.2015).

⁵¹ Förordning 2016/794 (11.5.2016).

⁵² Rådets beslut 2009/371/RIF (6.4.2009).

⁵³ Europol har ingått avtal som medger utbyte av personuppgifter med tredjeländer: Albanien, Australien, Bosnien och Hercegovina, Kanada, Colombia, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, Georgien, Island, Liechtenstein, Moldavien, Monaco, Montenegro, Norge, Serbien, Schweiz, Ukraina och Förenta staterna. Europols styrelse bemyndigade inledandet av förhandlingar om ett avtal mellan Europol och Israel, men dessa förhandlingar hade inte slutförts när den nya Europolförordningen trädde i kraft.

⁵⁴ Europolförordningen innehåller också bestämmelser om överföring av personuppgifter mellan Europol och ett tredje land på grundval av ett kommissionsbeslut om att landet i fråga garanterar en adekvat skyddsnivå (beslut om adekvat skyddsnivå).

⁵⁵ Förutom dessa tredjeländer erinrar kommissionen om den strategiska ramen för beslut om adekvat skyddsnivå samt andra verktyg för dataöverföringar och internationella instrument för uppgiftsskydd, som formulerat i kommissionens meddelande om skydd och utbyte av personuppgifter i en globaliserad värld (COM(2017) 7 final, 10.1.2017), i vilket kommissionen stöder tredjeländers anslutning till Europarådets konvention 108 och dess tilläggsprotokoll.

Nästa lägesrapport om säkerhetsunionen kommer att läggas fram i december 2017, med särskild inriktning på driftskompatibiliteten mellan EU:s informationssystem för säkerhet, gränsförvaltning och migrationshantering. Här vill kommissionen påminna om vikten av framsteg rörande prioriteringar i arbetet med lagstiftningen om dessa informationssystem.